

➤ авторитарність, бажання примусити навчатись, замість співробітництва з вихованцями;

➤ неготовність багатьох педагогів працювати у нових демократичних умовах та зробити рішучий перехід від суб'єкт-об'єктного до суб'єкт-суб'єктного навчання.

Виправити ці недоліки та виконати вище викладені вимоги можна лише дотримуючись наступних педагогічних умов:

1. Необхідно підвищити рівень кваліфікації НПП кафедри ФП та С шляхом їхньої безперервної освіти протягом усієї педагогічної діяльності. Стимулювати прагнення педагогів до наукової діяльності та самоосвіти.

2. Зробити перехід від застарілих методик атестації педагогів до сучасних рейтингових оцінок результатів їхньої професійної діяльності.

3. Запровадити якісний відбір НПП кафедри ФП та С на конкурсній основі, з врахуванням мотивації до викладацької діяльності, моральних якостей, педагогічних здібностей.

ОСОБЛИВОСТІ САМОВИХОВАННЯ ТА ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Зайченко В.Й.

Херсонський державний університет

Своярідність самовиховання студентів в умовах кредитно-модульного навчання виражається перш за все у змісті навчально-виховного процесу та рівні розвитку їхньої самостійності.

На першому курсі найбільш суттєвим фактором, що впливає на розвиток самостійності, є процес адаптації до умов навчання та життя у вузі, вироблення навичок займатись науками за особистими стимулами, а не під постійним контролем педагогів. Поступово студент усвідомлює залежність власних успіхів в навчанні, спорті та інших видах діяльності від своїх же практичних зусиль.

Така ситуація сприяє самопізнанню та самооцінці переваг та недоліків особистості. За нашими спостереженнями, якраз перший рік навчання у вузі є найбільш сприятливим для залучення студентів до процесу самоосвіти та самовиховання в умовах кредитно-модульного навчання.

На II-III курсах студенти починають вивчати психолого - педагогічні дисципліни, ознайомлюються теорією і практикою навчання і виховання учнів. Проте, рівень їхнього

самовиховання знаходиться в залежності від педагогічної організації справи (чи приділяють педагоги увагу питанням самовиховання студентів, чи обмежуються контролем і фіксацією заходів, що проводяться студентами, оцінкою безпосередньої їх діяльності). На VI курсі, завдяки педагогічній практиці накопичується перший досвід педагогічної роботи.

У період проходження практики велику роль відіграє колективний аналіз уроків, виховних заходів, поради керівників практики щодо використанню, тих чи інших засобів і прийомів, що розвивають певні педагогічні уміння чи якості людини, а також навчання студентів методиці самоаналізу.

Педагогічна практика на старших курсах відіграє особливу роль в процесі самовиховання студентів, оскільки відбувається свідоме осмислення своїх здібностей та реальної підготовленості до самостійної педагогічної роботи в школі.

Процес практичної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури повинен бути організованим у послідовності, що відповідає закономірностям засвоєння знань і оволодіння уміннями та навичками:

1. **На першому етапі** необхідно дати досить повну інформацію щодо педагогічних вмінь, їхнього змісту та структури, дії і навички, шляхи і методи оволодіння ними. Дуже важливо, щоб студент зрозумів, що він може засвоїти за допомогою лекцій, семінарських занять та інших форм роботи, а що залежить від нього самого, від його здібностей та устремління до саморозвитку.

Цей етап повинен передувати педагогічній практиці, щоб остання не перетворилася на шлях проб та помилок і щоб у наслідок своєї неефективності не призвела до розчарування у майбутніх можливостях педагогічної діяльності.

2. Природним наслідком першого етапу, що створює необхідні орієнтири для прийняття педагогічних рішень, є **етап практичних дій**. Він може бути реалізованим у різноманітних варіантах: заняття з аналізу педагогічних ситуацій, побудови моделей педагогічної поведінки, практичних педагогічних заходів, що проводяться студентами з дітьми.

Всі ці варіанти об'єднує одна загальна ідея – студенту самому необхідно обробити все те, що він знає, але практично не виконував і тому не вміє робити. Загальновідомо, що уміння є результатом відповідної дії, притому дії того, хто оволодіває ними. Таким чином тільки адекватна дія – засіб оволодіння уміннями.

Слід відмітити, що діюча система навчання у вузі найчастіше зупинялася на першому етапі: дається лише інформація про те "що є що" і як треба діяти. Між тим добре відомо, що знати як треба діяти ще не означає уміти так діяти. Лекції, присвячені

професійним умінням вчителя, повинні підкріплюватись відповідними практичними заняттями: постановкою голосу, навчанню компонентам спілкування та самовихованню.

3. Третій етап повинен бути прямим попередником завершальної педагогічної практики, мета якої специфічна: не знову починати оволодівати педагогічними знаннями та вміннями, а відшліфувати останні в безпосередній педагогічній діяльності, що в значній мірі полегшує період після вузівської професійної адаптації.

За практикою повинні йти семінарські заняття, різноманітні спецкурси та інші форми навчання. Тільки тоді з'явиться можливість пов'язати теоретичні заняття з практикою, засвоїти знання і вміння свідомо, з професійним прицілом.

4. Педагогічна практика на V курсі – це четвертий заключний етап професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя.

Виділені етапи мають свою другу, суб'єктивну сторону. Кожному з них відповідають етапи професійного самовиховання і самоосвіти. На першому етапі відбувається в основному самопізнання. На другому накопичення досвіду, на третьому - самоаналіз, осмислення і оцінка ходу і результатів своєї практичної і самовиховної діяльності. На заключному етапі раніше набуті знання і вміння відпрацьовуються до рівня автоматизму, перетворюються у звичні форми професійної поведінки і самовиховання.

Таким чином, успішність вирішення питання самовиховання та позитивного ставлення до навчання студентів за кредитно-модульною системою залежить від ставлення студентів до навчання, їхнього свідомого відношення до самоосвіти та самовиховання.

Література:

1. Беляєв Ю.І., Мішуков .О. В. Болонський процес. - Херсон: "ХДУ", 2005. – 275 с.
2. Герцик М. С. , Вацєба О. М. Вступ до спеціальностей галузі " Фізичне виховання і спорт " : Навчальний посібник. – Харків : "ОВС", 2004. – 176 с.
3. Грунтель Я.Б. Виховна робота в сучасних умовах : теорія і методика, - Тернопіль : "Астон", 1998. – 262 с.
4. Иванков Ч.Т. Методические основы теории физической культуры и спорта, - М.: «ИНСАН», 2005. – 368 с.
5. Фізична культура, спорт і здоров'я нації (До 40-річчя факультету фізичного виховання Вінницького педагогічного інституту) Матеріали 2 Міжнародної науково-практичної конференції. (Вінниця, 17-19 жовтня 1996 р.). – Вінниця , 1996. – 229 с.

Наукова бібліотека
Університету
"Києво-Могилянська
академія"